

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

DOM
2020-05-28
Stockholm

Mål nr
P 10630-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-09-20 i mål nr P 6613-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. Fruktträdets samfällighetsförening

2. N.B.L.

3. M.G.

4. T.R.

5. A.H.

6. T.L.

7. G.J.

8. H.S.

9. A.Ö.K.

Dok.Id 1582805

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

Motparter

1. Tyresö kommun
2. Wallenstam AB
3. Bo Aktivt i Sverige AB

Ombud för 3: Advokaten A.H. och jur. kand. A.S.

Övriga berörda

1. Naturvårdsverket
2. A.G.
3. Profil hus i Tyresö AB
4. Tyresö Strands Markägareförening

SAKEN

Detaljplan för bostäder och vård- och omsorgsboende vid Apelvägen
Fastigheterna XX, YY, ZZ med flera i Tyresö kommun, Stockholms län

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
  2. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Kommunfullmäktige i Tyresö kommuns beslut den 6 september 2018, § 71, dnr 2015KSM0918.214, att anta detaljplan för bostäder m.m. vid Apelvägen i Tyresö kommun.
-

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Fruktträdets samfällighetsförening, N.B.L., M.G., T.R., A.H., T.L., G.J., H.S. och A.Ö.K. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva Kommunfullmäktige i Tyresö kommuns beslut att anta detaljplan för bostäder m.m. vid Apelvägen i Tyresö kommun.

Tyresö kommun har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Till stöd för sina respektive överklaganden har **klagandena** anfört bl.a. att granskningsutlåtandet har kungjorts sent och en kort tid innan kommunfullmäktiges sammanträde för antagande av detaljplanen.

Kommunen samt Wallenstam AB och Bo Aktivt i Sverige AB har beretts tillfälle att särskilt yttra sig över frågan om granskningsutlåtandet distribuerats i behörig ordning.

Kommunen har anfört i huvudsak följande: Kommunen motsätter sig påståendena om att granskningsutlåtandet inte distribuerats i behörig ordning. Kommunen har handlagt detaljplaneprocessen enligt följande. Under granskningstiden, som varade mellan den 7 och 29 november 2017, inkom 212 yttranden över detaljplanen. Granskningsutlåtandet upprättades av kommunen under juli månad 2018. Distribueringen av utlåtandet genomfördes genom kungörande på kommunens anslagstavla och genom att ett meddelande infördes i ortstidningar. Meddelandet infördes i Dagens Nyheter den 29 augusti 2018 och i Mitt i Tyresö den 4 september 2018. Kungörande på anslagstavlan skedde genom att det på kommunens digitala anslagstavla den 30 augusti 2018 publicerades dagordning och kallelse till kommunfullmäktiges sammanträde den 6 september 2018. Av dagordningen framgår att granskningsutlåtande upprättats och en länk finns där till det aktuella dokumentet. Av kallelsen till kommunfullmäktiges sammanträde framgår vidare att detaljplanen skulle behandlas vid sammanträdet och att granskningsutlåt-

andet upprättats. Kommunen har således fullgjort skyldigheten att kungöra meddelande om att detaljplanen skulle tas upp till beslut. Det påstås inte av klagandena att den påstådda formaliabristen skulle ha inverkat på klagandenas möjligheter att framföra synpunkter eller bevaka sin rätt.

Wallenstam AB har med hänvisning till att kommunen är ansvarig part avseende hur granskningsutlåtandet distribuerats avstått från att yttra sig.

Bo Aktivt i Sverige AB har anslutit sig till vad kommunen har anfört och därutöver gjort i huvudsak följande tillägg: Syftet med att publicera meddelande angående granskningsutlåtandets tillgänglighet är att ge sakägare m.fl. information om ärendets gång samt möjlighet att bevaka sin rätt och eventuellt påverka förtroendevalda politiker innan ett beslut om antagande. Eftersom meddelande om granskningsutlåtandets tillgänglighet publicerats åtta respektive två dagar innan kommunfullmäktiges sammanträde har klagandena getts erforderlig tid att bevaka sin rätt i det aktuella fallet.

Även övriga som Mark- och miljööverdomstolen har bedömt kan ha ett intresse av att detaljplanen genomförs har beretts tillfälle att yttra sig.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att ge prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Rättsliga utgångspunkter

Kommunen ska informera om sina planförslag och låta dem granskas under viss tid (granskningstid). Efter granskningstiden ska kommunen göra ett granskningsutlåtande. Det ska innehålla en sammanställning av de skriftliga synpunkter som har kommit in under granskningstiden och en redovisning av kommunens förslag med anledning av synpunkterna, se 5 kap. 18 och 23 §§ plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Kommunen ska så snart som möjligt skicka *granskningsutlåtandet eller ett meddelande om var det finns tillgängligt* till dem som inte har fått sina synpunkter tillgodosedda

(5 kap. 24 § första stycket PBL). Bestämmelsen överensstämmer med innehållet i 5 kap. 27 § andra stycket första meningen i den numera upphävda äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL. Enligt förarbetena till ÄPBL bör granskningsutlåtandet expedieras snarast möjligt och senast samtidigt som utlåtandet skickas till det organ som ska anta detaljplanen. Syftet är i första hand att ge information om ärendets gång. Granskningsutlåtandet kan emellertid även ge upphov till kontakt med de förtroendevalda. Denna möjlighet ansågs kunna ha ett betydande värde för både sakägare, övriga berörda och politiker. (Se prop. 1985/86:1 s. 620, bet. 1986/87:BoU1 samt prop. 2009/10:170 s. 447 f. och bet. 2009/10:CU25 s. 14 och 19.)

Om ett meddelande enligt 5 kap. 24 § PBL ska skickas till ett stort antal personer som inte är samfälligheter eller bostadsrättshavare, och det skulle innebära större kostnader och besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet att skicka det till var och en, får kommunen istället *kungöra meddelandet* genom att anslå det på kommunens anslagstavla *och* antingen föra in det i en ortstidning eller sprida ett informationsblad om kungörelsen till de boende som är berörda, om det stora antalet mottagare av meddelandet är boende (5 kap. 35 § första stycket 2 PBL).

Det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten (1 kap. 2 § PBL). Bestämmelsen ger kommunen möjlighet att inom förhållandevis vida ramar avgöra hur marken inom den egna kommunen ska disponeras. Den myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta en detaljplan ska endast pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som annars framgår av omständigheterna (13 kap. 17 § första stycket PBL).

En kommuns underlåtenhet att skicka granskningsutlåtandet eller ett meddelande om var utlåtandet hölls tillgängligt till berörda sakägare i ett detaljplaneärende har av Mark- och miljödomstolen ansetts utgöra ett sådant handläggningsfel som motiverar att planen upphävs (MÖD 2019:4). Bristen bedömdes kunna ha haft betydelse för den klagandes och andra sakägares möjligheter att bevaka sin rätt och att framföra synpunkter till de förtroendevalda beslutsfattarna, vilket i sin tur kan ha haft betydelse för beslutet att anta detaljplanen. I rättsfallet betonas att det finns skäl att ställa förhållandevis stränga krav på den formella handläggning som föregår antagandebeslutet

eftersom utrymmet för materiell överprövning av en detaljplan är begränsat. Detta angavs gälla särskilt i de delar som syftar till att berika beslutsunderlaget med synpunkter från berörda intressenter i den typen av bedömningsfrågor som inte kan bli föremål för någon egentlig överprövning i domstol. Kommunens skyldighet att informera om granskningsutlåtandet ansågs böra ses i denna kontext.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

Klagandena har ifrågasatt om kommunen har tillämpat reglerna om kungörelse m.m. på ett korrekt sätt.

Granskningstiden avslutades den 28 november 2017. Granskningsutlåtandet färdigställdes i juli 2018.

Den 29 augusti 2018 kungjordes i ortstidningen Dagens Nyheter ett meddelande där det anges att inkomna synpunkter under granskningsperioden finns redovisade i ett granskningsutlåtande och att alla handlingar som hör till förslaget finns på kommunens webbplats. Ett meddelande med motsvarande innehåll kungjordes den 4 september 2018 i den lokala ortstidningen Mitt i Tyresö. När meddelandet publicerades i Dagens Nyheter fanns inte handlingarna på kommunens webbplats. De publicerades där först dagen efter.

När det gäller kungörandet av meddelandet på anslagstavlan har kommunen hänvisat till sin publicering av kallelse till och dagordning för kommunfullmäktiges sammanträde på sin digitala anslagstavla vilket numera är den officiella anslagstavlan, se 8 kap. 9 § kommunallagen (2017:725). Publiceringen gjordes den 30 augusti 2018 och, såvitt framgår av kommunens redovisning, under den för meddelandet mindre lämpliga rubriken ”Tillkännagivande av sammanträde”. Syftet synes primärt ha varit att uppfylla den i 5 kap. 13 § kommunallagen angivna skyldigheten att tillkänna sammanträden och inte att kungöra ett meddelande om var granskningsutlåtandet finns tillgängligt. Även om det av de handlingar som har kunnat nå från anslagstavlan har framgått att detaljplanen ska behandlas och att bl.a. ett granskningsutlåtande har upprättats samt att

utlåtandet också kunnat nås via en länk från anslagstavlan så har alltså tillgängligheten till den information som meddelandet ska innehålla varit låg.

Mot denna bakgrund har kommunen brustit i sin skyldighet enligt 5 kap. 35 § PBL att kungöra aktuella meddelanden på sin anslagstavla och i en ortstidning så snart som möjligt efter att granskningsutlåtandet hade upprättats.

Dessutom antog kommunfullmäktige detaljplanen kort tid efter kungörandet. Den begränsade tid som fanns för berörda att ta del av meddelandet och granskningsutlåtandet innan detaljplanen antogs måste anses ha haft stor betydelse för deras möjligheter att bevaka sin rätt och att framföra synpunkter till beslutsfattarna, vilket i sin tur kan ha haft betydelse för beslutet att anta detaljplanen.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att de nu redovisade bristerna i kommunens handläggning är sådana att kommunens beslut att anta detaljplanen bör upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand, Lars Olsson, referent, och Johan Svensson (deltog inte i beslutet om prövningstillstånd) samt tekniska rådet Mats Kager.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Linnea Backman.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-09-20
meddelad i
Nacka

Mål nr P 6613-18

PARTER

Klagande

1. M.B.
2. A.Ö.K.
3. N.B.L.
4. S-S.B.L.
5. Frukträdets samfällighetsförening,
6. M.G.
7. T.R.
8. A.H.
9. T.L.
10. G.J.
11. H.S.

Motpart

Tyresö kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Tyresö kommuns beslut den 6 september 2018, § 71,
dnr 2015KSM0918.214, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för bostäder m.m. vid Apelvägen i Tyresö kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Tyresö kommun beslutade den 6 september 2018 att anta detaljplan för bostäder m.m. vid Apelvägen. Syftet med detaljplanen är enligt planbeskrivningen att möjliggöra uppförandet av nya bostäder, centrumlokaler, verksamhetslokaler och vårdboende med tillhörande gemensamhets- och utevistelseytor samt parkering. Antagandebeslutet har överklagats till mark- och miljödomstolen. Genom beslut den 28 juni 2019 avvisade domstolen överklaganden från 13 personer. I målet återstår att pröva överklaganden från de som nämns under rubriken Klagande ovan (fortsättningsvis benämnda "klagandena").

YRKANDEN M.M

Klagandena har genom separata överklaganden yrkat att kommunens beslut ska upphävas och har sammantaget och i huvudsak anfört följande.

Kommunen har endast skickat information om antagandet och möjligheter att överklaga detta till sakägare och inte till samtliga som har yttrat sig i samråd eller granskning som inte har fått sina synpunkter tillgodosedda. I besvärshänvisningen till beslutet om antagande anges felaktigt att överklagandet ska vara kommunen tillhanda senast den 10 oktober 2018. Överklagandetiden ska dock räknas fram till den 11 oktober 2018, med utgångspunkt från när beslutet anslogs på kommunens elektroniska anslagstavla. Kungörelserna om antagande infördes långt efter att beslutet antagits. I dessa saknades också en överklagandehänvisning.

De frågor och synpunkter som har förts fram av enskilda under samråds- och granskningsskede har inte bemötts av kommunen. Södertörns Miljö- och Hälsoskyddsförbund samt Lantmäteriets yttranden har inte heller bemötts tillräckligt av kommunen.

Kommunen har inte gett en korrekt tid för samråd. Delgivning om samråd skedde den 19 april 2017, d.v.s. 20 dagar innan samrådstiden gick ut. Kommunen förlängde sedan samrådstiden med 7 dagar efter att ordinarie samrådstid gått ut men detta bör inte beaktas. Kommunen hänvisar till en översiktsplan som beslutades om den 18

maj 2017, dvs efter att tiden för samråd avslutades. Kommunen kan inte ha rätt att hänvisa till en översiktsplan som inte var antagen vid tiden för samråd. Enligt översiktsplanen från 2008 är området främst till för äldreboende. Eftersom kommunen inte följt den ursprungliga översiktsplanen från 2008 ska, enligt 5 kap 7 § PBL, samrådstiden inte understiga 21 dagar.

Kommunen har underlåtit att skicka ett granskningsutlåtande till de som inte fått sina synpunkter tillgodosedda. Kommunen har inte heller meddelat var detta utlåtande finns tillgängligt. Kommunen har istället hävdad att det är en arbetshandling och förvägrat medborgarna att ta del av utlåtandet. Granskningskedet avslutades den 28 november 2017 och ett granskningsutlåtande bör presenteras kort tid därefter. En privatperson begärde ut granskningsutlåtandet den 7 maj 2018 men fick då meddelandet att detta är en arbetshandling.

Tjänstemän på kommunen har inte uppträtt neutralt och har gjort sig skyldiga till s.k. delikatessjäv. Planchefen på kommunen gratulerade en entreprenör till lyckade bokningar/försäljningar i september 2016 och en tjänsteman på kommunen övervägde under samma år att delta i ett försäljningsevent hos entreprenören. Det hänvisas till ingivna e-postmeddelanden. I gransknings- och antagandeskedet anges endast konsulter som ansvariga för dokumenten. I granskningskedet står t.ex. E.M. som ansvarig för dokumenten. Han är anställd av konsultföretaget SWECO och har ingen koppling till kommunen. Ingen tjänsteman från kommunen är ansvarig för dokumenten.

Stora förändringar har gjorts i detaljplanen innan antagandet, utan att allmänheten underrättats och getts möjlighet att yttra sig över dessa. I granskningsfasen har nockhöjden i den södra delen av planområdet höjts med 2 meter utan att det nämns något om detta i planbeskrivningen.

De handlingar som kommunen presenterat innehåller mycket felaktigheter. Exempelvis finns inte Plommonvägen med i samtliga tvärsnitt i planhandlingarna trots att denna gata har störts av exponering för den tilltänkta bebyggelsen. Av

fotomontage i handlingarna över hur bebyggelsen i den norra delen ser ut, ser det ut som att bebyggelsen består av två till tre plan, när det egentligen rör sig om fyra. Det saknas en tillräcklig skuggstudie och tillräcklig trafikutredning och det saknas uppgifter om uppskattad trafikmängd på Apelvägen samt bullernivåer. Nockhöjden för vårdboendet anges på plankartan uppgå till +47 medan den anges uppgå till +46 i planbeskrivningen. De ifrågasätter resultaten i skuggstudien när nockhöjden varierar i handlingarna. I antagandehandlingarna uppger kommunen att vård/äldreboendet i det norra området flyttas 20 meter bort från fastighetsgränsen mot Plommongränd. Av plankartan framgår dock att avståndet endast är 17 meter. Skuggningen för närboende blir naturligtvis påverkad av om avståndet är 17 eller 20 meter. Kommunen tillåter uppförande av anläggningar på prickad mark. I det södra området tillåts vattenmagasin på prickad mark. Exploateringsavtal ska utförligt redovisas i planhandlingarna, vilket inte gjorts. Det saknas även information om detaljplanens ekonomiska konsekvenser. Planbeskrivningen saknar vyer/skisser mot planområdet såväl från väster som från öster som visar hur intilliggande hus kommer att få sin utsikt förstörd, skuggbildning m.m. Det behövs mer illustrationsmaterial för att förstå detaljplanen och den uppfyller inte bestämmelsen i 4 kap. 33 § PBL.

Den planerade bebyggelsen är inte anpassad till omgivningen. Byggnationen borde bli mindre, lägre och med en annan utformning som bättre smälter in i villaområdet och i Tyresö Strand i stort och i kvalitetsprogrammet. Den kulturhistoriska miljön kring Tyresö slott kommer att skadas. Det bör inte vara så många våningsplan och placeringen av vårdboendet bör göras så att det blir mer ljusinsläpp till angränsande parhus på Plommongränd.

Kraftig skuggbildning kommer att uppstå för uteplatserna för Plommongränd och de närmast belägna på Äppelgränd. Dessa boende kommer även att drabbas av insyn och utebliven utblick. Ett antal boende på Plommongränd har anfört att från och med klockan 17 kommer deras hus att falla i total skugga. Det finns inga skuggstudier för klockslag efter kl 17.00 eller för juli, augusti och september månad. Det kommer att bli omfattande störningar i form av framför allt buller för

fastigheterna i omgivningen under byggtiden. Kommunen borde också ha gjort en utredning av det kraftigt ökade bullret som kommer drabba fastigheter efter att trafikmängden på Apelvägen kommer att öka. Även trafiken på Tyresövägen, som redan är hårt belastad, kommer att öka. Det kommer att finnas för få parkeringsplatser i de underjordiska garagen och i området och det kan befaras att parkeringssituationen i området kommer att bli problematisk och att det kommer att bli framkomlighetsproblem. Boende i närheten kommer att få en parkering mot sin fastighetsgräns och de kommer att påverkas negativt av den in- och utfart för det underjordiska garaget som ska anläggas i det södra planområdet.

Kommunen har inte på ett korrekt sätt redovisat hur dagvattnet ska tas om hand. Det framgår inte heller hur omhändertagandet av dagvatten kommer att säkerställa att miljö kvalitetsnormen för Kalvfjärden kommer att kunna följas. Föroreningsbelastningen på Kalvfjärden kommer att öka. En miljökonsekvensbeskrivning behövs för att ordentligt utreda detaljplanens påverkan på Kalvfjärden. Kalvfjärden är redan belastad av miljögifter och övergödning. För det fall att dagvattnet kommer att ledas i en ny underjordisk ledning till anslutningspunkt under Prästgårdsvägen kan det leda till att dagvattenflödet i samfällighetens lilla bäck kommer att strypas helt och permanent. Detta kommer att göra att flora och fauna i bäcken förintas. Samfällighetsföreningens allmänning kommer också att få en ökad tillrinning av dagvatten när större ytor kommer att hårdgöras och mycket växtlighet kommer att försvinna. Det finns risk för skada på fastigheter i den lägre befintliga bebyggelsen. Följdeffekter på ändrade flöden har inte analyserats tillräckligt. Det finns ett ärende hos länsstyrelsen som utreder möjliga fornlämningar inom området.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten, se 1 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Det är alltså kommunen som, inom vida ramar, avgör hur bebyggelsemiljön ska utformas i kommunen. Vid överprövning av en kommuns beslut att anta en detaljplan ska domstolen endast

pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klagandena har angett eller som framgår av omständigheterna. Om domstolen vid prövningen finner att beslutet strider mot en rättsregel ska beslutet upphävas i sin helhet. Annars ska beslutet fastställas i sin helhet. Delvis upphävande eller ändringar av beslutet får endast göras om kommunen har medgett det eller om det är fråga om ändringar av ringa betydelse (13 kap. 17 § PBL). Domstolens prövning stannar i många fall vid en bedömning av om beslutet att anta en detaljplan ligger inom ramen för det handlingsutrymme som reglerna i PBL ger kommunen.

Hänsyn ska tas till både allmänna och enskilda intressen (2 kap. 1 § PBL). Vid en avvägning mellan dessa intressen ska skälig hänsyn tas till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande (4 kap. 36 § PBL).

Bebyggelse och byggnadsverk ska vid planläggning lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a. möjligheterna att ordna trafik och till vattenförhållandena (2 kap 5 § första stycket 2 och 3 PBL). Vid planläggning ska bebyggelse utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bl.a. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan samt trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö (2 kap. 6 § första stycket 1 och 6 PBL).

Planläggning av markområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk får inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt (2 kap. 9 § PBL).

Om genomförandet av en detaljplan kan antas få en betydande miljöpåverkan ska en redovisning av de överväganden som legat till grund för planens utformning med hänsyn till motstående intressen och planens konsekvenser göras. En sådan miljökonsekvensbeskrivning ska ha det innehåll som följer av vissa angivna bestämmelser i 6 kap. miljöbalken (4 kap. 34 § PBL i dess tidigare lydelse).

Vid planläggning ska miljö kvalitetsnormerna i 5 kap. miljöbalken följas (2 kap. 10 § PBL).

Prövning av formella invändningar

Klagandena har framställt invändningar om att en rad formella fel har begåtts under kommunens handläggning av detaljplanen och att det därmed finns skäl till upphävande av detaljplanen. Det har även framförts invändningar om att kommunen efter att detaljplanen har antagits inte har underrättat sakägare om antagandet samt att fel tid för överklagande angetts m.m. Domstolens prövning är begränsad till sådant som kan ha haft inverkan på själva antagandebeslutet. Eventuella felaktigheter efter antagandet är alltså inte föremål för prövning i detta mål.

Det framgår av 5 kap. 17 § och 23 § PBL att kommunen ska redovisa de synpunkter som kommit in under samråds- respektive granskningstid samt de kommentarer och förslag som kommunen har med anledning av dessa. Enligt domstolens uppfattning har kommunen på ett tillräckligt sätt bemött de inkomna synpunkterna under samråd och granskning. Eftersom det har inkommit flera synpunkter som berört samma frågor har kommunen sammanställt sina svar ämnesvis när det gäller vissa frågor, vilket får anses godtagbart.

Det har vidare framställts invändningar hänförliga till granskningsskedet och till att granskningsutlåtandet antingen inte har gått att ta del av eller att klagandena har fått ta del av detta försent. I 5 kap. 23 § PBL föreskrivs det att kommunen efter granskningstiden ska upprätta ett granskningsutlåtande som ska innehålla en sammanställning av de skriftliga synpunkter som inkommit under granskningstiden och en redovisning av kommunens förslag med anledning av synpunkterna. Granskningsutlåtandet eller ett meddelande om var det finns tillgängligt ska så snart som möjligt skickas till dem som inte har fått sina synpunkter tillgodosedda (5 kap. 24 § första stycket PBL). Annons har införts i ortstidning den 4 september 2018 och i Dagens Nyheter den 29 augusti 2018. Det framgår av dessa kungörelser att

handlingarna då ska ha funnits tillgängliga på kommunens hemsida. Även om kungörelsen i ortstidningen får anses ha införts något sent så får berörda anses ha fått information om ärendets gång och granskningsutlåtandet på ett godtagbart sätt genom annonsen i Dagens Nyheter och på kommunens hemsida.

Klagandena har vidare gjort gällande att planhandlingarna varit behäftade med vissa fel samt inte på ett tillräckligt tydligt sätt redovisat detaljplanens konsekvenser och inte heller innehållit ett tillräckligt illustrationsmaterial. Det framgår av 4 kap 32 § PBL att en detaljplans avsedda reglering av bebyggelsen, byggnadsverk och miljön tydligt ska framgå av planen. Vidare ska enligt 4 kap. 33 § PBL planbeskrivningen innehålla det illustrationsmaterial som behövs för att förstå planen. Av redovisningen ska även framgå de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att planen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt samt vilka konsekvenser dessa åtgärder får för fastighetsägarna och andra berörda. Domstolen konstaterar att planbeskrivningen, till skillnad från plankartan, inte är något juridiskt bindande dokument. Det kan inte heller krävas att varje del av ett planområde ska illustreras för att kraven i 4 kap. 32 och 33 §§ PBL ska vara uppfyllda (se Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 23 september 2016 i mål nr P 2664-16). Domstolen finner att planbeskrivningen i aktuellt fall får anses innehålla det illustrationsmaterial som behövs för att förstå planen, samt att detaljplanens konsekvenser är tillräckligt tydligt redovisade.

Klagandena har även gjort gällande att detaljplanen ska upphävas på grund av att det förelegat jäv vid kommunens handläggning av detaljplanen. Domstolen bedömer inte att det av de uppgifter som presenterats i målet har framgått att anställd personal har varit jävig i rättslig mening vid sin handläggning av detaljplanen. Det har inte heller framkommit att kommunen har gjort sig skyldig till något handläggningsfel när de använt sig av konsulter vid planarbetet.

Domstolen konstaterar att flertalet ändringar har gjorts i detaljplanen efter granskningstidens slut. Enligt 5 kap 25 § PBL ska, om kommunen efter

granskningstiden ändrar sitt förslag väsentligt, kommunen låta granska det ändrade förslaget. Domstolen bedömer inte att de ändringar som gjorts är väsentliga på sätt som avses i 5 kap. 25 § PBL.

Domstolen finner inte heller att det har begåtts några andra formella fel under övriga delar av planprocessen, exempelvis under samrådsfasen. Domstolen finner sammanfattningsvis att det inte finns skäl att ifrågasätta kommunens formella hantering av detaljplanen.

Prövning av övriga invändningar

För området gäller översiktsplanen Tyresö 2035 – översiktsplan för Tyresö kommun, vilken antogs år 2017. Före denna översiktsplan gällde en översiktsplan från år 2008 för området. Översiktsplanen från år 2008 har ersatts med den nya under arbetet med den aktuella detaljplanen. Domstolen bedömer att i detaljplanen föreslagen bebyggelse håller sig inom det förslag till markanvändning som anges i såväl den nya som den gamla översiktsplanen.

Domstolen konstaterar att föreslagen bebyggelse avviker i sin utformning från den befintliga bebyggelsen i närområdet och kommer att innebära en utseendemässig förändring i området. Bebyggelsens placering och utformning får dock anses lämplig med hänsyn till bl.a. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan.

Av den solstudie som redovisades i granskningshandlingens planbeskrivning framgår att de närmast liggande parhusen kommer att förlora sin kvällssol sommartid med skugga från kl. 17.00 till följd av den planerade vårdbyggnaden. Efter att vårdboendet under planprocessen förflyttats västerut har emellertid skuggstudien reviderats och visar nu att parhusen inte kommer att beröras av skuggning kl 17.00 den 21 juni. Domstolen bedömer att den skuggning som kan komma att uppstå inte utgör en sådan betydande olägenhet som avses i 2 kap 9 § PBL. Med hänsyn till avståndet mellan parhusen och vårdboendet kan enligt

domstolens mening detaljplanen inte heller anses ge upphov till några betydande olägenheter i form av insyn.

Klagandena har vidare framfört invändningar rörande trafiken i området. Domstolen bedömer att de konsekvenser till följd av trafiken som detaljplanen kommer att innebära inte utgör skäl för upphävande av detaljplanen och att den redovisning som finns av trafikförhållandena i detaljplanen får anses vara godtagbar.

Vissa allmänna intressen, såsom frågor om en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs eller om en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för bl.a. översvämning eller erosion, bevakas i första hand av länsstyrelsen i sin funktion som regional planmyndighet under planprocessen och genom sin möjlighet att överpröva kommunens beslut enligt 11 kap 10 § PBL. Att länsstyrelsen bedömt planen som godtagbar i en fråga som länsstyrelsen ska bevaka som regional planmyndighet innebär i många fall att det inte finns skäl för den överprövande myndigheten att frångå den bedömningen. Det finns dock inget som hindrar att den överprövande myndigheten gör en annan bedömning, (jfr t.ex. MÖD 2016:13 och MÖD 2014:12).

Domstolen konstaterar att en dagvattenutredning för den norra respektive den södra delen av planområdet har tagits fram under planprocessen. Enligt kommunens bedömning kommer varken recipientens status eller belastningen på befintligt dagvattensystem att påverkas negativt av detaljplanen under förutsättning att föreslagna åtgärder i dagvattenutredningarna följs. Länsstyrelsen har under samrådstiden framfört synpunkter om att det bör göras en mer detaljerad utredning gällande kraftig nederbörd på grund av områdets geotekniska egenskaper och lågpunkter med översvämningsrisk. Av planbeskrivningen framgår att dagvattenutredningen för den norra delen av planområdet härefter har kompletterats efter samrådet i detta avseende. Länsstyrelsen har i det aktuella målet beslutat att inte överpröva detaljplanen och har därmed inte heller funnit att någon miljökvalitetsnorm skulle överskridas. Domstolen finner inte anledning att göra

någon annan bedömning än länsstyrelsen i denna del. Domstolen finner inte att detaljplanen kommer att medföra en betydande miljöpåverkan varför en miljökonsekvensbeskrivning inte har behövt upprättas.

Domstolen finner sammanfattningsvis att kommunen får anses ha gjort en rimlig avvägning mellan de konkurrerande intressen som föreligger i den aktuella detaljplanen. Vid denna avvägning har skälig hänsyn tagits till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden. Domstolen finner vidare att kommunen har handlagt detaljplanen på ett formellt riktigt sätt och har hållit sig inom det handlingsutrymme som kommunen har vid detaljplaneläggning. Vad klagandena har anfört, vid en avvägning mellan deras enskilda intressen och de intressen som planen syftar till att tillgodose, utgör inte skäl för att upphäva antagandebeslutet. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 11 oktober 2019. Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort

Ylva Kvist Trelje

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hjort och tekniska rådet Ylva Kvist Trelje. Föredragande har varit beredningsjuristen Lisa Grill.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.